

Det tredje Hovedønske, som kom frem dernede fra, var, at det danske Flertals Forhold til det tyske Mindretal maatte præges af Retfærdighed i kristen Aand, at den danske Befolkning maatte faa sin Ret uden at gaa de tyske Medkristne for nær. Dette tredje Hovedsynspunkt tror jeg, vi har imødekommet paa en Maade, som baade Sønderjyderne og vi heroppe kan være fuldt ud bekendt. Mindretallet indenfor Kirken i Sønderjylland er imødekommet paa fuldt retsindig og fuldt retfærdig Maade. Der var forud for den endelige Genforening en Del Forhandlinger om, hvorledes man skulde ordne sig med Hensyn til Kirkesproget dernede, og der fremkom forskellige Forslag i saa Henseende. Man har nu ordnet sig saaledes, at de kirkelige Repræsentationer, som er valgt paa ny dernede, har faaet Lejlighed til at udtale sig om og stille Forslag om Forholdet. Disse Forslag er gaaet gennem Provststudvalgene og Biskoppen til Kirkeministeriet, og en kongelig Anordning er udstedt om Kirkesproget i Sønderjylland, hvorefter det er ordnet saaledes, at de tyske Mindretal alle Vegne kan faa tysk Gudstjeneste i den Udstrækning, som deres Tal berettiger dem til, ja, mere end det, nemlig saaledes, at de tyske Gudstjenester er lagt paa den Maade ogsaa i Nabolognene, at den Søndag eller Helligdag, paa hvilken der ikke er tysk Gudstjeneste i det Sogn, hvor et tysk Mindretal har Krav paa tysk Gudstjeneste og ogsaa faar den, er der tysk Gudstjeneste i Nabolognet, saa at de kan søge derhen og faa deres kirkelige Handlinger udført paa det Sprog, de ønsker. Der har derfor ikke været Brug for den Undtagelsesbestemmelse, som blev sat ind i Loven af 28. Juni 1920, at der kunde ansættes Mindretalspræster dernede. I øvrigt har Mindretallet jo den Ret, som følger af Lovgivningen heroppe, og som ogsaa blev indført den 28. Juni 1920, nemlig Adgang til Oprettelse af Valgmenigheder og Adgang til at skaffe sig andre Præster, men det kan selvfølgelig ikke ske, uden at de selv maa betale noget dertil, og for saa vidt de ikke har større Trang til at bruge disse Veje, end at de mener ikke at have Lyst til at betale noget dertil, kan disse Veje ikke benyttes, men ellers gaar det i Orden.

Nu var Ønsket fra sønderjydsk Side altsaa dette, at vi her skulde nedsætte et kirkeligt Udvalg i Lighed med Udvalget af 1903, og det er da sket og skete allerede i 1920, men det kirkelige Udvalg blev valgt saa sent paa Aaret, at det først kunde træde sammen i Begyndelsen af 1921. Dette Udvalg har i Løbet af 10—11 Maaneder taget

samtlig disse foreliggende Spørgsmaal op til Forhandling og — det maa jeg sige — en dygtig og grundig Forhandling og Behandling, hvad ærede Medlemmer vistnok vil erkende ved at gennemgaa Beretningen. Hovedsynspunktet for denne Forhandling har da været at indrette vor Lovgivning paa disse Omraader saaledes, at de Ønsker, som kom frem fra sønderjydsk Side, fuldt kan imødekommes: at Grænsen ved Kongeaaen slettes lempeligt, men grundigt, at Nord-slesvig eller de sønderjydske Landsdele, som vi kalder det, i kirkelig Henseende gaar ind under den danske Folkekirke og bliver et Led i denne, at det bliver en samlet Enhed, og at Flertallet dernede overfor Mindretallet kommer til at staa i et Forhold, hvor Mindretallet faar sin Ret, faar sin retfærdige Behandling i kristen Aand. Det har været Hovedsynspunktet for Forhandlingerne i det kirkelige Udvalg, og det er ud fra det Hovedsynspunkt, at de foreliggende Sager er afgjort, og det er paa Grundlag af det Arbejde, at jeg har den Ære nu i Dag at skulle fremsætte de ni af den højtærede Formand nævnte Lovforslag. Det er en Selvfølge, at jeg kun vilde trætte den højtærede Forsamling ved at gennemgaa disse Lovforslag i alle Enkeltheder; det vilde for mange af de ærede Medlemmer blive en timelang Øvelse i Taalmodighed, en Øvelse, som jeg ikke vil udsætte dem for, og jeg skal derfor nøjes med kun at nævne nogle af Hovedpunkterne; de øvrige Punkter vil jo sikkert blive taget op ved Lovforslagenes videre Behandling.

Jeg skal da først vende mig til Nummer 1 af Lovforslagene, nemlig *Forslag til Lov om Menighedsraad*. Dette Lovforslag er ikke for os i det gamle Land noget særlig nyt, thi vi har jo nu i 19 Aar haft Menighedsraad, og Forskellen paa det Lovforslag, jeg her fremsætter, og den gældende Lov om Menighedsraad er ikke overordentlig stor. Men for Sønderjyderne er der jo ikke ringe Forskel mellem en Ordning med Menighedsraad og saa den Repræsentation, de hidtil har haft, nemlig et stærkttalligt Kirkekollegium og et mindre stærkttalligt Udvalg deraf, Kirkeforstanderskabet. Imidlertid var der allerede i Sønderjylland i 1918 Ønsker fremme om at gaa over til de danske Menighedsraad, og et saadant Ønske blev ogsaa nævnt, men den Gang kunde man ikke imødekomme det, fordi de danske Menighedsraad ikke havde den Beføjelse i økonomiske Sager vedrørende Kirkerne, Præstegaardene og Præstegaardsavlingerne m. v., som de sønderjydske kirkelige Repræsentationer havde; det var derfor blevet en